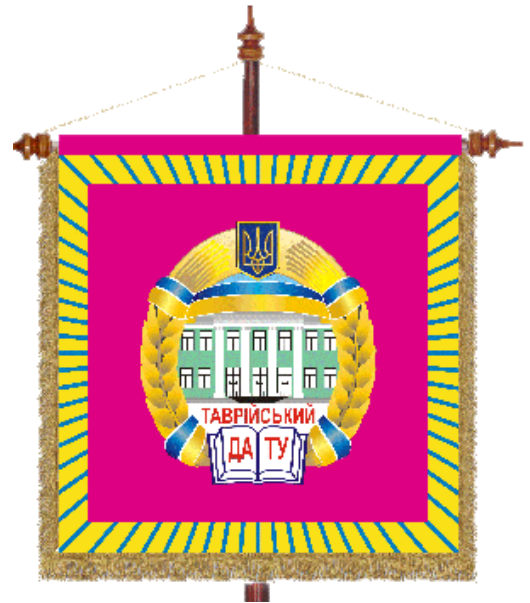

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ
«УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО
ПРОЦЕСУ В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

Мелітополь, 2019

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРОТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ДМИТРА МОТОРНОГО**

**ЗБІРНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ПРАЦЬ
«УДОСКОНАЛЕННЯ ОСВІТНЬО-ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ В
ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ»**

**Мелітополь
2019**

Удосконалення освітньо-виховного процесу в закладі вищої освіти. Випуск 22 / Збірник науково-методичних праць/ Таврійський державний агротехнологічний університет імені Дмитра Моторного– Мелітополь, 2019. – 228 с.

У збірнику наведено матеріали з науково-методичної і виховної роботи науково-педагогічних працівників університету за підсумками науково-методичної конференції 2018-2019 навчального року.

Редакційна колегія:

Кюрчев В.М., д.т.н., професор, ректор ТДАТУ (головний редактор); Ломейко О.П., к.т.н., доцент, проректор з науково-педагогічної роботи ТДАТУ (заступник головного редактора); Надикто В.Т., д.т.н., професор, проректор з наукової роботи; Кюрчев С.В., к.т.н., професор, декан механіко-технологічного факультету; Назаренко І.П., д.т.н., професор, декан енергетичного факультету, Карман С.В., к.е.н., доцент, декан факультету економіки та бізнесу; Вершков О.О., к.т.н., доцент, декан факультету інженерії та комп'ютерних технологій Іванова І.Є., к.с.-г.н., доцент, декан факультету агротехнологій та екології, Болтянська Н.І., к.т.н., доцент кафедри ТСС АПК

Статті опубліковані мовою оригіналу

Адреса редакції: 72312, ТДАТУ пр-т Б. Хмельницького, 18,
м. Мелітополь, Запорізька обл.
e-mail: nmc@tsatu.edu.ua
Науково-методичний центр університету

УДК 371.134:373.68

Верхоланцева В.О. к.т.н., доцент, Мілаєва І.І. ст. викладач
Таврійський державний агротехнологічний університет
імені Дмитра Моторного

ПРОБЛЕМА ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Анотація. В статті розглянуто актуальне питання забезпечення якості освіти у вітчизняних закладах вищої освіти.

Ключові слова: вища освіта, якість, забезпечення якості, оцінювання якості, контроль, професійна підготовка, система якості.

Постановка проблеми. Завдання забезпечення якості освіти є багатоплановим та багатоаспектним, включає наявність необхідних кадрових, фінансових, матеріальних, інформаційних, наукових, навчально-методичних ресурсів; організацію навчального процесу, що відповідає сучасним тенденціям розвитку національної та міжнародної освіти; контроль освітньої діяльності університету та якості підготовки фахівців на всіх етапах навчання на університетському, державному, міжнародному рівнях.

Професійна діяльність майбутнього фахівця в сучасному суспільстві припускає професійну мобільність, творчу самореалізацію, володіння професійним спілкуванням, уміння застосовувати технології, брати на себе відповідальність за рішення завдань. Сучасному суспільству потрібні такі працівники в системі утворення, які здатні не лише бачити проблеми, але і продуктивно вирішувати їх. На думку Л. А. Колядиной, педагогічний аспект підвищення якості професійної підготовки студентів у ВНЗ спрямований на розгляд його як результату освітнього процесу, що відповідає запитам особи студента і соціального замовлення. ВНЗ необхідно готувати працівників, підготовлених до творчої діяльності, здатних до високоінтенсивної праці, до здійснення безперервної професійної освіти. Це усе говорить про новий підхід до професійної підготовки студентів, відмові від зведення цього процесу тільки - до засвоєння знань, умінь і навичок, що обумовлює необхідність формування у студентів професійних якостей, що забезпечують успішне виконання конкретних функцій, пов'язаних з майбутньою професією

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Дослідженням проблеми забезпечення, підвищення та оцінювання якості освіти присвячено велику кількість наукових праць, а саме, Н. Байдацька досліджувала педагогічні умови моніторингу якості навчальних досягнень; О. Вознюк, О. Дубасенюк, Н. Нестерова висвітлювали питання оцінювання якості в контексті психолого-педагогічних підходів. Питання кваліметричного підходу оцінювання якості освіти розглядали О. Купцова, Е. Яковлев. Системний підхід

оцінювання якості підготовки випускників висвітлено в роботах О. Локшина, О. Марушина. Аналіз методів оцінювання якості проводили В. Лапшов, О. Ламанов, В. Фокін [1-3]. Упродовж останніх років виконано великий обсяг наукових досліджень з вивчення питань гармонізації національної системи вищої освіти до європейської. Проблеми якості вищої освіти активно досліджували І. Анненкова, В. Байденко, В. Білокопитов, Я. Болюбаш, О. Зінченко, В. Кремень, О. Ляшенко, О. Павлова, М. Степко, Ю. Чорток та інші вітчизняні вчені. Створення та впровадження систем якості у вищій освіті досліджені у роботах таких вчених як: О. Волков, Л. Віткін, Г. Хімічева, А. Зенкін, В. Белов, В. Логачов та ін. Окреслена проблема перебуває в центрі наукових пошуків і закордонних дослідників: К. Інгенкамп, К. Кюдер, К. Пірсон, П. Рюлон, М. Річадсон [4]. Аналіз останніх досліджень і публікацій дає можливість стверджувати, що розроблення механізмів оцінювання якості освіти є складною проблемою

Формулювання цілей статті. Мета статті полягає на розвиток системи оцінювання та забезпечення якості освіти, а також шляхів її підвищення.

Виклад основного матеріалу досліджень. Якість освіти є багатогранною категорією, яка за своєю сутністю відображує різні аспекти освітнього процесу. Якість освіти трактують як суспільний ідеал освіченості людини, результат її навчальної діяльності, процес організації навчання та виховання, критерій функціонування освітньої системи. У широкому сенсі якість освіти розуміють як збалансовану відповідність процесу, результату і самої освітньої системи цілям, потребам і соціальним нормам (стандартам) освіти. Якщо за основу дефініції взяти вимоги міжнародного стандарту якості, що регламентує поняття якості продукції і послуг, то якість освіти можна інтерпретувати як сукупність властивостей і характеристик освітнього процесу або його результату, які мають здатність задовольняти освітні потреби всіх суб'єктів навчально-виховного процесу – учнів, студентів, їхніх батьків, викладачів, роботодавців, управлінців тощо, тобто державу і суспільство загалом [5].

У світовій практиці застосовуються три основних підходи до оцінювання якості освіти: репутаційний (на основі експертних оцінок), результативний (за об'єктивними показниками) і загальний. Кількість підходів може бути більшою: традиційний (престижність ВНЗ), науковий (відповідність стандартам), менеджерський (задоволення клієнта), споживчий (сам споживач визначає якість), демократичний (користь вищого закладу для суспільства) [6, 7]. Основою для оцінювання якості вищої освіти та професійної підготовки, а також якості діяльності ВНЗ являються стандарти вищої освіти (ВО). До стандартів ВО України належать: державний стандарт ВО, галузеві стандарти, стандарти ВО ВНЗ. Практичною реалізацією даних стандартів повинна стати система якості освіти. Під системою якості розуміється суку-

пність організаційної структури, методик, процесів і ресурсів, необхідних для здійснення управління якістю [7]. Основними показниками якості навчання студента являються знання, у

Забезпечення сучасного рівня змісту освіти є головною складовою якості вищої освіти, що відповідає державним і міжнародним стандартам. Вирішення цієї проблеми пов'язане з системою контролю якості освіти у ВНЗ, їх відповідність сучасному стану розвитку суспільства, науки. [4].

Система якості підготовки конкурентоздатних фахівців в нашому ВНЗ здійснюється по наступних напрямках: працевлаштування і аналіз востребованості випускників на регіональному ринку праці, якість середовища життя і діяльності студента, інфраструктура забезпечення якості освіти; нормативно-правова база забезпечення якості освітнього процесу; якість інформаційного і методичного забезпечення процесу навчання; сам процес навчання; компетентність професорсько-викладацького складу; технології і засоби забезпечення якості освіти; контроль результативності.

Якість так само розуміється як міра відповідності характеристик властивим об'єкту встановленим вимогам. На жаль, якість освіти деякі студенти розуміють як контроль успішності. Проте якість освітнього процесу набагато ширша. Тому можна говорити про якість освіти як багатокomпонентну систему, яка включає :

1. якість освіти ;
2. якість змісту освіти ;
3. якість освітнього процесу;
4. якість управління.

Якість вищої освіти виступає сьогодні визначальною умовою науково-технічного, технологічного і соціального розвитку країни, забезпечення її належної конкурентоспроможності та економічної безпеки. Таким чином, підвищення якості відповідає логіці суспільного розвитку і виступає одним з важливих його чинників. Проте поняття якості підготовки фахівця має передбачати не тільки оволодіння ним певною сумою знань, умінь і навичок, а й максимальне задоволення освітянських потреб, інтересів і прагнень самої особистості студента, розвиток його креативних здібностей та інноваційної спрямованості мислення. Якість освіти – це нагальна потреба часу. Управління даною проблемою повинно здійснюватися на основі виявлення проблем і розробки технології подолання виявлених проблем. Таким чином, якість вищої освіти виявляється, передусім, у підготовці фахівців, здатних задовольняти як власні, так і суспільні потреби, а під якістю освітянської діяльності мають на увазі передусім характеристики вищих навчальних закладів і державних органів, які здійснюють управління у галузі вищої освіти з метою задоволення потреб населення у вищій освіті.

Необхідно щорічне проведення моніторинга якості діяльності заклада і задоволеності зацікавлених сторін по наступних напрямках:

- дослідження задоволеності студентів якістю освітньої діяльністю закладу.

- дослідження задоволеності адміністрації і викладачів якістю освітньою діяльністю закладу.

- дослідження задоволеності працевдавців і затребуваності випускників на регіональному ринку праці.

Висновки. Зупиняючись на найважливішій проблемі забезпечення якісної підготовки майбутнього випускника, ми відмічаємо, що мета роботи нашого учбового закладу - конкурентоздатний фахівець з необхідним рівнем підготовки.

Бібліографічний список.

1. Сокурєнко П., Циба Т, Курбанов К., Міхальчук В. Забезпечення якості вищої освіти: проблеми та перспективи [Електронний ресурс] / П. Сокурєнко, Т. Циба, К. Курбанов, В. Міхальчук // Академічний огляд. Електронне наукове фахове видання. – 2012. – №1(36).

2. Сметанський М. Деякі аспекти підвищення якості вищої освіти в Україні / М. Сметанський // Вища освіта України: темат. вип. «Інтеграція вищої школи України до європейського простору». – К. : Педагогічна преса, 2012. – №1. – С.18–24

3. Ляшенко О. І. Стратегія якості як основа освітньої політики країн світу/ О. І. Ляшенко // Моніторинг якості освіти: світові досягнення та українські перспективи / За заг. ред. О.І. Локшиної. – К.: К.І.С, 2004. – С.9-15

4. Рогова Т.В. Проблема управління якістю освіти в науковій літературі та освітній практиці / Т.В.Рогова // Педагогіка та психологія: зб. наук. праць. – Х.: «Смугаста типографія», 2015. – Вип.51. – С. 211-218.

5. Вікторов В. Г. Регулювання якості освіти як філософсько-освітянська проблема : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філософ. наук : спец. 09.00.10 / В. Г. Вікторов ; Ін-т вищ. освіти АПН України. – К., 2006. – 30 с.

6. Татур Ю. Г. Компетентність в структурі моделі якості підготовки спеціаліста. // Высшее образование сегодня. -№ 3, 2004. — С. 20–28.

7. Кісіль М. В. Оцінка якості вищої освіти / Кісіль М. В. // Вища освіта України. – 2005. – № 4 (14). – С. 82-87.

Verkholantseva V., Milaeva I. Problem of enhancing the quality of higher education

Summary. The article considers the topical issue of ensuring the quality of education in domestic higher education institutions.

Key words: higher education, quality, quality assurance, quality assessment, control, vocational training, quality system.

ЗМІСТ

Кюрчев В.М., Ломейко О.П. Впровадження внутрішньої системи моніторингу якості освіти в Таврійському державному агротехнологічному університеті	4
Скляр О.Г., Скляр Р.В. Застосування методів проблемного навчання при викладанні дисциплін меха- нізації тваринництва	9
Лобода О.І., Кашкар'єв А.О., Сілі І.І. Вдосконалення навчально-методичного забезпечення дисциплін «Комп'ютерно-інтегровані технології» та «Основи релейного захисту» на ка- федрі «Електроенергетика і автоматизація»	19
Болтянська Н.І., Болтянський О.В. Формування і розвиток інноваційного відкритого освітнього середо- вища аграрних закладів вищої освіти	25
Болтянський О.В., Болтянська Н.І. Роль навчальної дисципліни «Трактори і автомобілі» у формуванні професійних компетенцій майбутнього фахівця аграрної сфери	31
Скляр Р.В. Моніторинг якості освітньої діяльності та якості освіти в закладах вищої освіти	40
Сушко О. В., Колодій О. С. Проблеми організації самостійної роботи студентів у ВНЗ засобами інформаційних технологій	45
Мілько Д.О., Педченко Г.П. Використання методів математичного та комп'ютерного моделювання при підготовці сучасних фахівців	53
Педченко Е.П., Журавльова С.В., Павленко Л.Л. Індивідуальне навчально-дослідницьке завдання як метод формування професійних компетентностей студентів в процесі підготовки фарма- цевтичних фахівців	59
Бойко С.Б., Міфле-Чередниченко С.А., Чернишова Л.М. Формування толерантності у студентській групі	64
Пеньов О.В., Бакарджієв Р.О., Парахін О.О. Специфіка реалізації «активних методів навчання» при підготовці майбутнього інженера	70
Верхоланцева В.О., Мілаєва І.І. Особливості адаптації студентів-першокурсників у вищому навчаль- ному закладі	75
Панченко А.І., Волошина А.А., Тітова О.А. Розробка та використання методичних електронних засобів при вив- ченні дисципліни «Гідропривод мехатронних систем»	80
Верхоланцева В.О., Мілаєва І.І. Проблема підвищення якості вищої освіти	89